

тобто відсутність протиріч між почуттями, думками та діями особистості, умінням аналізувати життєві ситуації в аспекті діяльності соціальних інститутів та закладів і включати ці знання у схему регуляції власної поведінки. А це означає, що управлінець в освіті повинен бути готовим у будь-якій ситуації приймати рішення відносно самого себе, вміти блокувати неприємні почуття та власну невпевненість, правильно розуміти бажання та очікування інших людей, враховувати їхні права. Менеджер повинен відчувати адекватні почуття і розуміти їх, особливо у критичних ситуаціях. Він зобов'язаний розуміти, що соціальна компетентність не має нічого спільного з агресивністю, що вона передбачає повагу до прав та обов'язків інших. Освітянський керівник, як ніякий інший, виходячи із структури і специфіки педагогічної діяльності, повинен глибоко аналізувати область своєї діяльності, яка представлена різними соціальними структурами, роль їх представників та включати одержані результати у власну поведінку. Велику внутрішню роботу менеджера становлять процеси формування уявлень про те, як з урахуванням конкретних обставин та часу поводити себе, приймаючи до уваги інших людей, обмеження соціальних структур та власних вимог.

Соціальна компетентність формується шляхом розвитку специфічних професійних якостей, які за своїми критеріями відповідають вимогам, що висуваються до психологічних та психофізіологічних особливостей працівника у рамках даної професії.

Отже, система підготовки і процес самовиховання менеджерів повинні включати формування соціальної компетентності як однієї з умов продуктивного управління освітою.

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТЕХНІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ ТА ПОДОЛАННЯ ХЕМОФОБІЇ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ВУЗУ

Гнітій Н.В., Драгун Ю.Ю. (Полтава)

Однією із передумов входження України до єдиного Європейського простору вищої освіти є реалізація ідей Болонського процесу, а саме: впровадження кредитно-модульної системи, що встановлює єдині загальні вимоги щодо підготовки фахівців з усіх спеціальностей. Це породжує низку суперечностей, зокрема при викладанні дисциплін хімічного циклу. Звісно, що ці суперечності мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. Природничі науки у всьому світі переживають нелегкі часи. Фінансові річки течуть з науки до воєнно-політичної сфери, до економістів, юристів, фінансистів, престиж наукових співробітників та викладачів стрімко падає. А більш всього з природничих предметів страждає хімія. Нею лякають людей все їх життя. У більшості дітей ця наука асоціюється з хімічною зброєю, забрудненням навколишнього середовища, наркотиками тощо. В школі цей важкий предмет викладали нецікаво, нудно, отже до Вузу студенти приходять з вже сформованою хемофобією та небажанням вивчати предмети хімічного циклу. Тут ми маємо вже повну сформовану відсутність інтересу до хімії, що зміцніла з роками. Маємо те що маємо.

І ось тому вже з перших днів навчання кафедра хімії ПУСКУ намагається змінити світогляд своїх студентів, показати майбутнім фахівцям всю красу та широке значення для життя та здоров'я людини хімічних знань. Це складно... Але можливо.

Ми пішли такими шляхами:

- Розробили маркетингову програму для викладання дисциплін хімічного циклу.
- Проводимо наскрізну лінію зв'язку хімії з життям через весь курс. Для цього розглядаємо на заняттях ситуаційні зв'язки хімії з життям, розв'язуємо задачі експериментального характеру.
- Створюємо сприятливий клімат для розвитку творчого потенціалу студентів.
- Формуємо політехнічні знання. Це загальноосвітні хімічні знання, які допомагають студентам засвоїти наукові основи техніки й технологій хімічного виробництва, загальні принципи керування хіміко-технологічними процесами й відбирають різні аспекти виробництва (економіку, організацію). Вони формуються на основі хімічних знань, які розвиваються та збагачуються новими ознаками.
- Впроваджуємо індивідуальні науково-дослідні роботи по дослідженню якості продуктів харчування та товарів народного споживання.

Так як ми працюємо вже з дорослими людьми, погляди та смаки яких вже сформувалися, то ми маємо два способи вплинути на їх думки та відношення до предмету:

1) треба на конкретних прикладах демонструвати як елементарне знання хімічних процесів допомагає в реальному житті: вивести пляму, обрати якісну косметику, купити безпечну та корисну для здоров'я їжу. В усіх цих випадках для людини, що знає хімію, є конкретні вагомі переваги.

2) Інший спосіб має меркантильний характер, хоча є і більш загальним: він відноситься до усіх сфер інтелектуальної діяльності.

В загальній свідомості закріпилася ідея про те, що вчені та педагоги – люди малозабезпечені. Особливо цю думку поділяють студенти економічного Вузу. Насправді це невірно. На ринку праці сформувався великий вибір вакансій де знайде своє місце й фахівець з знанням хімії. Тут переконливо свідчить статистика нашого Вузу – відсоток спеціалістів з знанням хімії, що працюють за фахом після закінчення університету значно збільшився.

А саме головне, що зростає не тільки прикладне значення хімії як предмету, а інтелектуальний потенціал, який закладений в її основу: природні та синтетичні сполуки – це невичерпне джерело знань та інформації. І це вселяє надію на подальше покращення положення хімії серед природничих наук.

Отже, перед Вищою школою сьогодні стоїть важливе завдання – реформування курсу хімії згідно нових вимог часу, і реалізація цього завдання – спільна справа викладача та студента.

ПІДРУЧНИКИ, ПІДРУЧНИКИ І... НЕ ТІЛЬКИ

Гончаренко І.Д. (Полтава)

Підручника з жодного предмету у нас немає. Так впевнено говорю, бо відсутній закон України про те, що є підручником. У Франції поняття підручника визначено Декретом №2004-922 від 31 серпня 2004 року:

«Шкільними підручниками є книги, які відповідають 4 абзацу ст. 3 закону від 10 серпня 1981 року... та попередньо визначеним програмам або прийнятими відповідними міністрами.» (*Journal officiel*, 2 вересня 2004 року).

Є ще визначення підручника у відомому словнику «**Le Petit Robert**»: